

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

**pentru modificarea Legii nr. 170/2024 cu privire la licențierea provizorie
a importului de culturi cerealiere și oleaginoase**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Articolul 1 din Legea nr. 170/2024 cu privire la licențierea provizorie a importului de culturi cerealiere și oleaginoase (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 302-304 art. 442,), se completează cu alin. (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Nu fac obiectul prezentei legi importul de culturi cerealiere și oleaginoase originare din țările din care cantitatea lor nu depășește în mediu, pentru 3 ani consecutiv, ponderea de 10% din totalul importurilor de culturi cerealiere și oleaginoase corespunzătoare codurilor tarifare.”.

Art.II. - Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

Igor GROSU

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 170/2024 cu privire la licențierea provizorie a importului de culturi cerealiere și oleaginoase

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 170/2024 cu privire la licențierea provizorie a importului de culturi cerealiere și oleaginoase, a fost elaborat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul de lege derivă din necesitatea modificării Legii nr. 170/2024 cu privire la licențierea provizorie a importului de culturi cerealiere și oleaginoase (Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 302-304, art. 442), astfel încât să fie excluse din prevederile actuale ale legislației, țările din care cantitatea importurilor de cereale și semințe oleaginoase nu depășește în mediu, pentru 3 ani consecutiv, ponderea de 10% din totalul importurilor corespunzătoare codurilor tarifare.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Conform datelor statistice, în anul 2023, Republica Moldova a importat aproximativ 1,2 mii tone de grâu, 27,5 mii tone de porumb și 11,5 mii tone de floarea-soarelui. Analizând structura importurilor de cereale și semințe oleaginoase în ultimii ani, se observă o schimbare semnificativă în proveniența acestora.

În anul 2021, aproximativ 15,5% din cantitatea de grâu a fost importată din Federația Rusă, 5,7% din Ucraina și 1,3% din Germania, iar restul de 77,6% din diverse alte țări. În 2022, însă, majoritatea importurilor au provenit din Ucraina, reprezentând 99,5% din total. Situația în 2023 a fost ușor diferită, cu 89,5% din importuri venind din Ucraina, 2,1% din România și restul de 8,4% din diverse alte țări.

Aceste date reflectă o tendință de diversificare a surselor de import, cu o pondere considerabilă a produselor provenind din Ucraina, în special în ultimii doi ani, în contextul condițiilor economice și politice din regiune.

În cazul porumbului, analiza importurilor pe perioada 2021-2023 indică faptul că majoritatea cantităților au provenit din Ucraina, cu o pondere medie de 77,9%. De asemenea, 17,8% din importuri au provenit din Serbia, iar 1,2% din Federația Rusă. Restul de 2,4% a fost importat din diverse alte țări. Această structură sugerează o concentrare semnificativă a surselor de import pe Ucraina și Serbia, în timp ce alte țări au avut un impact mai redus asupra pieței de porumb din Republica Moldova.

În cazul semințelor de floarea-soarelui, structura importurilor în perioada 2021-2023 a fost următoarea:

În 2021, aproximativ 8,9% din cantitatea importată de floarea-soarelui a provenit din Ucraina, 89% din Argentina și 1,1% din Bulgaria. În 2022, însă, aproape întreaga cantitate, respectiv 98,7%, a provenit din Ucraina.

În 2023, ponderea importurilor din Ucraina a scăzut la 72,7%, fiind înlocuită parțial de alte surse. Astfel, 11,3% din importuri au provenit din Federația Rusă, 6,3% din Bulgaria, 2,3% din Uzbekistan și 3% din Kazahstan. Restul de 5% a fost importat din diverse alte țări.

Această schimbare de structură reflectă o diversificare a surselor de import pentru semințele de floarea-soarelui, în special în contextul evoluțiilor geopolitice și economice din regiune.

În contextul necesității de a asigura continuitatea procesului de licențiere a importului de cereale și semințe oleaginoase, se observă o lipsă de importuri masive de astfel de produse din statele membre ale Uniunii Europene și din alte state, acestea având o pondere de sub 10% din totalul importurilor, ceea ce nu prezintă o invadare a pieței interne. Acest fenomen poate fi explicat prin mai mulți factori relevanți:

1) Lipsa surplusului de culturi cerealiere și semințe oleaginoase în zona precum Uniunea europeană și alte state.

Producția agricolă în majoritatea statelor a fost afectată de mai mulți factori, printre care se numără condițiile climatice dificile din ultimii ani. Potrivit datelor Eurostat, în anul 2024, producția de grâu în UE a scăzut cu aproximativ 5% comparativ cu anul anterior, atingând nivelul de 123,6 milioane de tone. În cazul porumbului, producția a fost de 53,5 milioane de tone, marcând o diminuare de 8% față de media ultimilor 5 ani. Acest declin a determinat o reducere a disponibilităților pentru export, majoritatea țărilor membre prioritizând necesitățile pieței interne.

2) Prețurile ridicate pe piața internațională comparativ cu piața din Republica Moldova.

Conform datelor publicate de Comisia Europeană, prețurile cerealelor și semințelor oleaginoase din UE au înregistrat o creștere semnificativă în 2024:

- Grâu: 250 euro/tonă (în medie, în UE);
- Porumb: 230 euro/tonă;
- Semințe de floarea-soarelui: 600 euro/tonă.

Pe de altă parte, în Republica Moldova, prețurile locale sunt semnificativ mai mici, cat și datorită regimului de licențiere care a permis protejarea pieței interne:

- Grâu: 190 euro/tonă;
- Porumb: 180 euro/tonă;
- Semințe de floarea-soarelui: 500 euro/tonă.

Această discrepanță a descurajat importurile din UE și alte state unde prețul este similar, deoarece agenții economici din Republica Moldova au preferat să procure produse de pe piața internă sau din țări care produc cantități semnificative de cereale și semințe oleaginoase, unde prețurile sunt mai mici.

3) Concurența cu piețele internaționale.

Țări precum Ucraina, Argentina sau Brazilia sunt surse principale pentru importurile de cereale și semințe oleaginoase la nivel global, inclusiv în regiune. Aceste state oferă produse la prețuri mult mai scăzute la nivel internațional. De exemplu, în trimestrul al treilea al anului 2024, Ucraina a oferit grâu pentru export la prețuri medii de 160 euro/tonă, semnificativ mai scazut în comparație cu media internațională pe state.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 170/2024 cu privire la licențierea provizorie a importului de culturi cerealiere și oleaginoase, prevede exceptarea din regimul de licențiere, țările din care cantitatea importurilor de cereale și semințe oleaginoase nu depășește în mediu, pentru 3 ani consecutiv, ponderea de 10% din totalul importurilor corespunzătoare codurilor tarifare, ceea ce înseamnă că importurile de cereale și semințe oleaginoase din aceste țări nu vor mai necesita licențe provizorii, măsura fiind luată pentru a alinia legislația Republicii Moldova la normele europene.

Totodată, se propune intrarea în vigoare a actului normativ la data publicării în Monitorul Oficial, pentru a permite o implementare rapidă și eficientă a regimului de licențiere exceptând statele membre ale Uniunii Europene.

Pe perioada de reglementare a cererii pentru importul de cereale, Ministerul Agriculturii va emite un ordin prin care se vor stabili țările din care importul va fi supus regimului de licențiere. Acest ordin va asigura claritatea și transparența procesului de import, în conformitate cu obiectivele politicii agricole.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În cadrul procesului de elaborare a proiectului de act normativ, au fost analizate mai multe opțiuni alternative privind regimul de licențiere a importurilor de cereale și semințe oleaginoase.

Una dintre opțiuni a fost menținerea regimului actual de licențiere aplicabil tuturor statelor, inclusiv celor membre ale Uniunii Europene. Această abordare a fost însă considerată inoportună, având în vedere angajamentele Republicii Moldova de a-și armoniza legislația cu cea europeană și necesitatea de a facilita comerțul cu statele membre ale UE, principalul partener comercial al țării.

O altă alternativă analizată a fost eliminarea completă a regimului de licențiere pentru toate importurile de cereale și semințe oleaginoase, indiferent de proveniență. Totuși, această opțiune a fost respinsă din cauza riscurilor majore pe care le-ar putea genera pentru piața internă, cum ar fi un aflux masiv de produse la prețuri reduse, care ar putea afecta negativ fermierii locali și competitivitatea acestora.

O altă alternativă a fost exceptarea din regimul de licențiere a importurilor țările din care acestea nu depășesc în mediu, pentru 3 ani consecutiv, ponderea de 10% (cantitativ) din totalul importurilor de culturi cerealiere corespunzătoare codurilor tarifare. Totuși, specificarea excepțiilor pentru fiecare cultură în parte ar putea crea dificultăți din perspectiva tehnicii legislative.

Astfel, soluția propusă, de a excepta țările din care cantitatea importurilor de cereali și semințe oleaginoase nu depășește în mediu, pentru 3 ani consecutiv, ponderea de 10%, din regimul de licențiere, a fost considerată cea mai echilibrată și eficientă, și, în același timp, menține protecția pieței interne față de riscurile generate de importurile din țări terțe.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea proiectului va avea un impact pozitiv asupra sectorului public, prin stabilizarea pieței interne și susținerea producătorilor locali. Aceasta va contribui la menținerea unui echilibru economic favorabil, protejând industria națională de fluctuațiile externe.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative Aprobarea proiectului nu implică cheltuieli financiare.
4.3. Impactul asupra sectorului privat Nu este aplicabil
3.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Proiectul nu prevede colectarea, prelucrarea sau stocarea de date cu caracter personal, întrucât reglementările privind licențierea importurilor se aplică entităților economice și nu persoanelor fizice. Prin urmare, nu se vor afecta drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor vizate, iar măsurile propuse nu implică riscuri legate de protecția datelor personale. Toate procesele de colectare și prelucrare a datelor vor fi conformate cu legislația națională
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Nu este aplicabil
4.5. Impactul asupra mediului Nu este aplicabil
4.6. Alte impacturi și informații relevante Nu este aplicabil
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională Nu este aplicabil
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE Nu este aplicabil
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Proiectul a fost publicat spre consultări publice în conformitate cu Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional. https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-legii-nr-1702024-cu-privire-la-licentierea-provizorie-a-importului-de-culturi-cerealiere-si-oleaginoase/13698 Proiectul de Hotărâre de Guvern a fost consultat și avizat în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017, avizele fiind acceptate și incluse în tabelul de sinteză.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul a fost remis pentru expertiza anticorupție de către Centrul National Anticorupție și expertizat de către Ministerul Justiției, conform Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. iar rezultatele acestora au fost introduse în Tabelul de sinteză. Expertiza anticorupție de către Centrul National Anticorupție: În nota de fundamentare se menționează că „Proiectul de lege derivă din necesitatea modificării Legii nr. 170/2024 cu privire la licențierea provizorie a importului de culturi cerealiere și oleaginoase, astfel încât să fie excluse statele membre ale Uniunii Europene din prevederile actuale ale legislației”. La fel, în notă se menționează că „exceptarea statelor membre ale Uniunii Europene din regimul de licențiere înseamnă că importurile de cereale și semințe oleaginoase din aceste țări nu vor mai necesita licențe provizorii, măsura fiind luată pentru a alinia legislația Republicii Moldova la normele europene și pentru a facilita comerțul cu partenerii din UE”. Cu referire la impactul financiar și argumentarea costurilor estimative, în nota de fundamentare se menționează că: „Aprobarea proiectului nu implică cheltuieli financiare”. În final, menționăm că, în redacția propusă, proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție Expertiza din partea Ministerului Justiției:

Potrivit notei de fundamentare, în contextul necesității de a asigura continuitatea procesului de licențiere a importului de cereale și semințe oleaginoase, se observă o lipsă de importuri masive de astfel de produse din statele Uniunii Europene. În acest context, se impune exceptarea statelor Uniunii Europene din regimul de licențiere, astfel, importurile de cereale și semințe oleaginoase din aceste țări nu vor mai necesita licențe provizorii, măsura fiind luată pentru a alinia legislația Republicii Moldova la normele europene și pentru a facilita comerțul cu partenerii din Uniunea Europeană.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul prevede operarea modificărilor în Legea nr. 170/2024 cu privire la licențierea provizorie a importului de culturi cerealiere și oleaginoase.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea proiectului va fi asigurată de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură. Intervenția propusă nu necesită schimbări instituționale, precum și modificarea cadrului normativ existent.

Secretar de Stat

Vasile ȘARBAN

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 170/2024 cu privire la licențierea provizorie a importului de culturi cerealiere și oleaginoase

I AVIZARE

Participantul la avizare (expertizare) /consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Finanțelor <i>Nr. 15/3-06/352 din 26.12.2024</i>	Comunică lipsă de obiecții și propuneri. Totodată, în vederea aducerii clarității se recomandă examinarea oportunității completării proiectului și a notei de fundamentare, cu o prevedere prin care originea mărfurilor invocate va fi confirmată prin „certificatul fitosanitar”.	S-a luat act , „certificatul fitosanitar” este deja solicitat în mod standard la importul de produse vegetale, conform Hotărârii de Guvern nr. 938/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de trecere a frontierei de stat a mărfurilor supuse controlului de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării <i>Nr. 15-3882 din 27.12.2024</i>	În context, întru evitarea apariției eventualelor dispute și aplicării sancțiunilor din partea țărilor membre OMC, propunem considerarea următoarei redacții: ”(1 ¹) Nu fac obiectul prezentei legi importurile de culturi cerealiere și oleaginoase originare din țările din care acestea nu depășesc în mediu, pentru 3 ani consecutiv, ponderea de 10% (cantitativ) din totalul importurilor de culturi cerealiere corespunzătoare codurilor tarifare”. Procentul prepus de 10% este unul de referință si poate fi ajustat în dependență de viziunea autorului.	Se acceptă
Centrul de Armonizare a Legislației <i>31/02-69-14199 din 24.12.2024</i>	În concluzie, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri pe marginea proiectului.	S-a luat act
Ministerul Finanțelor <i>15/3-06/2 din 10.01.2024</i>	În partea ce ține de competența sa, comunică lipsă de obiecții și propuneri.	S-a luat act
Ministerul Justiției <i>nr. 04/2-375 din 13.02.2025</i>	Prin proiect, se propune substituirea termenului de reglementare prin licențiere a importului de mărfuri prevăzute la art. 1 din Legea nr. 170/2024, prin substituirea textului „31 decembrie 2024” cu textul „30 iunie 2025”.	Se acceptă, Pct. 1 se exclude, extinderea termenului de reglementare prin licențiere a importului de mărfuri

Participantul la avizare (expertizare) /consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	Cu titlu de obiecție generală menționăm că, termenul prevăzut la art. 1 alin. (1) este expirat și nu poate fi modificat, or, un termen poate fi modificat până la scadența acestuia. Astfel, propunem ca art. 1 să fie expus în redacție nouă, prin stabilirea unui nou termen. Totodată, se vor prevedea dispoziții finale pentru a acoperi perioada dintre 31.12.2024 și data intrării în vigoare a modificărilor propuse. Din punct de vedere al regulilor de tehnică legislativă, comunicăm următoarele: Sursa de publicare a Legii nr. 170/2024 se va indica după următoarea formulă: „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, anul publicării, numărul monitorului, numărul articolului)”. Prin urmare, la Art. I, cuvintele „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”, vor fi succedate de anul publicării „2024”, iar anul „2024” care succede numărul articolului se va exclude, deoarece este greșit amplasat în text.	prevăzute la art. 1 din Legea nr. 170/2024 cu privire la licențierea provizorie a importului de culturi cerealiere și oleaginoase, a fost aprobat prin HG nr.902/2024. Se acceptă
Centrul Național Anticorupție Nr. ELO25/10281 din 15.01.2025	În nota de fundamentare se menționează că „Proiectul de lege derivă din necesitatea modificării Legii nr. 170/2024 cu privire la licențierea provizorie a importului de culturi cerealiere și oleaginoase, astfel încât să fie excluse statele membre ale Uniunii Europene din prevederile actuale ale legislației”. La fel, în notă se menționează că „exceptarea statelor membre ale Uniunii Europene din regimul de licențiere înseamnă că importurile de cereale și semințe oleaginoase din aceste țări nu vor mai necesita licențe provizorii, măsura fiind luată pentru a alinia legislația Republicii Moldova la normele europene și pentru a facilita comerțul cu partenerii din UE”. Cu referire la impactul financiar și argumentarea costurilor estimative, în nota de fundamentare se menționează că: „Aprobarea proiectului nu implică cheltuieli financiare”. În final, menționăm că, în redacția propusă, proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție	S-a luat act